

koma atfinningunum móti leiðsluni í føroyskum vinnulívi (t.v.s. eisini føroysku bankunum) "i forkøbet".

Hann sigur bart út, at tað er tað føroyska samfelagið (tú og eg og øll hini), ið hava skuldina av einari, citat:

... både økonomisk og moralsk ruineret af samfundet.

Minnast fólk ikki tað, sum hendi í 88/89, har politisku myndugleikarnir fingi ábyrgdina av einari uttanlandaskuld, ið vinnulívið við m.ø. Sundstein og Ellefsen sum ráðgevandi revisorum og við Birgir Danielsen sum allmáttugum einaræðissharra, mundu eiga mestsum allan tann ivasama heiðurin av.

Ikki fyrr enn aftaná at Sundstein var komin í lógmannssessin í 1989, royndi hann at draga í land aftur og víðgekk at henda ólúku uttanlandaskuld einki hevði við landskassan at gera: Hon var fyrri 70 % viðkomandi privat og av teim resterandi 30% áttu kommunurnar meginpartin! Hetta segði hann tá hann nidi í Danmark, royndi at bota um avleiðingarnar av tí ringa umdømi hann sjálvur saman við Birgir Danielsen hevði givið føroyska samfelagnum. (Landstýrinum/Landskassanum).

Ílla gekk at reparera ringa umdømið Føroya sum í heimspressuni tá hevði fingi mønustingun av júst somu monnum beint frammanundan.

STERK LØDING

So dyggan hevði verið tikið til tað av m.ø. valtek-niskum orsökum galt um at jarðleggja okkara umdømið, sambart teirri strategi, ið stungin varð út í kortið (av politiska strategi fólkalokksins Óla Breckmann) til tess at vinna valið í november 1988.

Óli Breckmann fekk annars í blaðnum Information oførar karakter fyrri síni strategisku avrik vegna fólkalokksins. Og rætt skal vera rætt, valið var vunnið, men tá bankarnir vóru rekonstruerandi helt strategiin ikki longur. Peningurin var fingin til vega men ringa umdømið gjørdi, at alt figgarligt vald varð tikið frá føroyingum og latið dønum upp í hendi, valið varð latið figgingargrunninum!

FIGGINGAR GRUNNUR

Figgingargrunnurin er tí eisini fremsta mál fólkalokksins í strevinum eftir at vinna fólkalokkinum búskaparlaga valdið í Føroyum aftur!

VEISTLUSERLINGAR

Tá at roynd at lappa uppá kredittivirðið so stutt eftir, at umdømið var sorið sundur, sigur bert eitt sindur um, hvussu heilt ólúksálga skeið tað hevur verið mettt um avleiðingarnar, tápolitiski toppurin í fólkalokkinum saman við Birgir Danielsen legði alt okkara

Jógvan Sundstein

umdømi í skeljasor.

Hetta hendi nøknlunda um sama mundið sum skrivarin í arbeiðsgevarafelagnum í donskum bløðum boðaði frá, at tað í sambandi við uttanlandaskuldina ikki vóru ætlanir um at gjalda hesa skuld aftur til teir, ið figgið høvdu.

TAD KOSTAR AT GERA ÍGJØDREIDUR

Prisurin fyrri eitt sorlað umdømi so sum hetta, ið er til skjals í Jyllandsposten tann 26. apríl 1989, hann kenna vit ikki til fulnar og fáa neyvan nakrantíð alt at vita um henda spurningin. Men um tað er nakar, ið ivast í, at heitar hevur kostað okkum dyrt, tá er bert at hyggja eftir støðuni beint nú og so líta aftureftir, aftur til t.d. 6. oktober 1992.

TREYTIARNAR UR DANMARK

Tær fullkomuliga órimligu treytir, ið danski staturin hevur sett okkum bæði so og so, eru tær ikki beinleiðis avleiðingar nettup av atburðinum hjá hesum okkara vinnulivsmønnum og so hetta sum okkara vinnulivselita í síni fáfongd fann tað fyrri gott at kunngera worldvide? Jú, men hugsar tær til.

DØMI

Um nú tað tvørtur um allan breiddan á Sosíalinum og á Dimmalætting í dag hevði staðið, at eg var farin bankarot, hevði mist hús og annars hvat eg nú mátti átt av ognum og at hetta var orsakað fyrst og fremst mínum egnu og konunar ávum, hvat vildi eg tá verði verður sæð í eygunum á einum lángevara?

Hevði tað ikki verið óført um lángevarin tá hevði átið sær at galdið aftur alla mína skuld, umframt at átið sær at gjalda fyrri, at

eg kundi verða verandi í húsini, umframt eisini at gjalda rokningina til keypmannin so hvørt? Er nakað at undrast á, um onkur treytin verður lögð við? Sum til dømis at eg má drýggja tað tilfeingi, ið eg hóast alt havi eftir! Og so at lángevarin hevði eitt høvi at fylgja so nøkulunda við, at eg helt ta avtalu, ið var gjørd?

Helst hevði tað verið so, at eingin lángevari hevði hirt at tala við meg!

IDEOLOGI OG STRATEGI

Á valfundum, í Dagblaðnum, av fólkatýngsins røðarapalli hevur strategur fólkalokksins Óli Breckmann hátt og heilag lovað at gera alt tað hann er mentur fyrri at leggja landsins stýrandi myndugleikum tær neisur í vegin, hann nú einaferð kann finna uppá og er førur fyrri!

Nú er tað væl skjiljandi at Óli Breckmann er frusteraður av gongdini, ið verið hevur og er í okkara samfelag. Sambart hansara ideologi skal kapitalisma resultera í optimering av einum samfelag.

Tað er jú alt annað enn tað, ið hent er: Meðan hansara egnu menn søtu á øllum tí búskaparlaga valdinum í landinum, í uml. eina fjórðingsöld er akkurat tað øvugt hent, samfelagið er minnerað, tað er sorlað sundur, og allur privatur kapitalur í samfelagnum var um at fara fyrri skeyttir var hann ikki blivin bjargaður av tí vanliga alminduliga skattgjaldaranum, ið er tann reelli garanturin fyrri tær milliardi, danski staturin hevur pumpað inn í samfelagið hesu seinastu tvey árin.

Kapitalánaramir, ið fingi sínar formúru bjargaðar av Palleba, fara neyvan at taka bjargaða peningin út av bjargaðu bankanum, til tess

at niðurgjalda lánini, ið bjargaði kapitalinum í bankunum, og tað er neyvan hetta, ið ørkymlar Óla Breckmann, tvørturímóti:

Tað er harafurimóti tað ótilgeviliga "mistakið", ið varð gjørt tá teir, ið undan bankaskráðlinum søtu á maktini, ikki vóru settir aftur í teirra heitu stólar, at umsita bjargingarmilliardirnar. Tað er hetta seinasta, ið fær fólkalokkin at virka sambart nokrum, ið líknar einari strategiskari ætlan.

VENDIKÁPUR

Síðan Birgir seinast var í Jyllandsposten hevur danska pressan sjoðlað Føroyar og føroyingar yvir ein kamb og okkara fólkaivaldu út-sendingar eru vorðir úrlætnir frammanundan hvørjari tí einstaki "samráðing", ið hevur verið avgreidd sambart donskum treytum.

Hetta hevur sviðið sárt, men nú gjørdi so danska ófrættapressan, hesin svik-aligi gjøstur, eina kúvend-ing, frá degi til dags skifti hon ætt, leyp millumættirnar um, nú danska oppositionin sá sær eitt høvi, nú Óli Breckmann við sínum strategisku manøvrum og Birgir Danielsen við sínum meiningum aftur fór í Jyllandsposten.

Ikki fyrri okkara bláu eygu skuld, men tí at tað er ein interessufelagsskapur millum millum høgkræftur bæði her og har.

Eins og Dagblaðið er tað her, so er Jyllandsposturin tað har, eitt andstöðublað til sitandi landstýri og donsku stjórna ávíkavist.

Gomul tíðindi her á landi, gomul tíðindi fyrri hey, ið hava havt við bankafusi-ónina at gera fingi somu effekt sum rátt kjøtt tveitt millum svangar úlvar, nú hin føroyski fólkalokkurin fer í eina jyska høggravis at reka danskan andstöðupolitik í Danmark.

Sum tað átti at verði spurt í 1988, so eigur tað at verða spurt nú hvat eru veruligu motívini fyrri at gera hetta her og nú?

7 ÁR

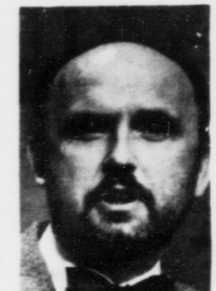
Í november verða tað 7 ár síðan fólkalokkurin seinast virkaði sambart einari frammanundan gjørdari (sjónligari) ætlan ella kupstrategi. Tað var á vári 1988 at fyrsta tyðandi stig ið í politiska maktkampinum varð tikið. Tað var tá fólkalokkurin lat leka út gímu uttanlandaskuldina, sum bert fólkalokksmenn, av góðum grundum kundu víða nakað um. Og so tá tað í kjallarabankarinum hjá reidarafelagnum varð skrivað ein rokning uppá 120 milliúnir krónur, til tað av Birgir Danielsen, tann 26. apríl 1989, í Jyllandspostinum, hunddálkaða samfelagið.

Rokningin var fyrri hallið hjá føroyska flotanum tað árið, og er nú ívaleygt partur av samlaðu rokningini, ið hongur um halsin á Palleba og Marsonnu.

Hon veksur, siga teir, við 500 milliönnum um árið, meðan milliönnum 6 og 7000

Anfinn Kallsberg, formaður Fólkalokksins

Óli Breckmann, strategur

Olaf Olsen, fyrrv. nevndarlimur í Føroya Banka

milliönir standa trygt og trekkja rentur til hesi fólk hvørs túndur av milliönnum vórðu bjargaðar av hinum alminduliga føroyska skattgjaldaranum.

Tað er vist í finasta lagi hetta við hesu eini milliárdini, isolerað betraktað, men er hetta ikki mest ætlað at virka sum roysklør, nú tá avgerðandi slagði skal standa um politisku og búskaparlaga maktina í Føroyum (og kanska Danmark við?)

Men kortini um henda eina milliárdin ger, at tær 6 - 7 verða glymdar, tá er lítið vunnið!

EIN KANNING

Tað er bert ein kanning, ið ber í mál, og sum tað er nøkur meining í at gera.

Setur man tøl á t.d. kanningarnar í samband við svartkjaftaflotan so sæst at áralangu kanningarnar av

hesum máli er ein farca.** Tað eru 75 ferðir fleiri orsøkir til at kanna bankarnar.

Allar aðrar kanningar eru ørkymlandi hysteriskar royskbumbur, ætlaðar at fáa fólk at gloyma ta einastu kanningina, ið heilt greitt kann siga øllum frá øllum:

Uppskotið hjá Lise Lyck, í Nóatúni í fjør, um at kanna virkseimið hjá føroysku bankunum, aftur til 1982.

Eitt uppskot ikki ólíkt tí sum form. í sethúsafelagnum Súsanna Dam ferð eftir ferð hevur vist á og sóknast eftir.

Den Danske Bank verður tá kannaður úr rætta endanum og milliárdin er tá ívaleygt vis og onnur við.

UNDRAN

Men nú er tað eisini ein møguleiki, at eg eri naivur og ikki fati alt sum er farið og fer fram.

Kanska fer onkur annar at hjálpa til og greiða frá hvussu tað ber til at tað kunnu vera akkumuleraðar formúur, tilsamans einar 6-7 milliardi, bertur úr einari studingsvinnu, ið er farin av knóranum, ella fyrri tað einum samfelag, ið er farið bankarot.

Hevur tað verið talan um at somu reglur, ið galda innan føroyska landbúnaðin, eisini hava gjørt seg galdandi innan føroyska fiskivinnu? Soleiðis at skjila at virkini eru "gingin" á sama hátt (líka neyvt) sum fjøllini verða tað? At tað hvørt roknskaparíð er klept inn at skinninum? , soleiðis at tað einasta, ið kundi veksa innan føroyskt vinnulív vóru hjállarnir (les: bankarnir sum taldu triggir í mun flakavirki, ið tað bert var eitt av, á hvørjum tanga)

Nei hann spyr, ið einki veit men er tað ikki nógv meira í heimitan at fara at kanna 6 - 7 milliardi heldur enn eina? Eitt er í øllum førum vist og tað er:

Um tey, teir ella tann, ið hava fingi studing (í 89 uml. 605 milliönir krónur) eru tey somu sum nú eiga pening í bankunum, tá fara fólk at krevja studingina aftur!

Tað er hesir spurningar, ið tað er neyðugt at fáa greiði á, ikki so nógv alt annað ikki viðkomandi tvass!

Eitt er vist og tað er at fólk eru ikki býtt, tey megu ána hvat tað er, ið hevur gingi fyrri seg!

Eingin ivi kann heldur verða um, at fólk eisini bæði vænta og vildu sett stóran prís uppá um rætarmevndin nú hevði tikið sær stundir at fyrrreika og lagt fyrri tingið uppskot til samtyktar um rættsligar kanningar av øllum virkseimi í teim føroysku bankunum, helst aftur til 1965.

Annað mál er so tað at allar hesar kanningar gera meira skaða enn gagn (jfr. donsku dómarnar, ið nú boykotta politiskum krøvum um kanningar nettup tí tær skaða meira enn tær gagna). Men her sum í flest øðrum førum hava vit borið

